

Szczepan Korulczyk

Radzyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych i jego działalność wydawnicza

Radzyński Rocznik Humanistyczny 10, 187-203

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Szczepan Korulczyk

Radzyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych i jego działalność wydawnicza

Powstanie Radzyńskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych łączy się z początkami jednego z jego sztandarowych projektów – „Radzyńskiego Rocznika Humanistycznego”. W 2001 Dariusz Magier zwrócił się do ówczesnego burmistrza Radzyna Podlaskiego Józefa Korulczyka z prośbą o pomoc w wydaniu rocznika naukowego. Zarząd Miasta przychylnie odniósł się do tej inicjatywy i w 2001 ukazał się pierwszy numer Radzyńskiego Rocznika Humanistycznego, a w 2002 – drugi¹. Po 2002 nowe władze nie były zainteresowane kontynuacją wydawania czasopisma. W związku z tym grupa osób związana z rocznikiem oraz poprzednią władzą samorządową postanowiło założyć stowarzyszenie, by wznowić wydawanie rocznika. Oprócz tego miało ono podejmować inne działania o charakterze społeczno-kulturalnym. Wcześniej bowiem w Radzynie nie było tego typu organizacji.

8 grudnia 2003 odbyło się zebranie założycielskie. Otworzył je Józef Korulczyk, a protokołował Dariusz Magier. Poza nimi w zebraniu uczestniczyło 14 osób: Adam Adamski, Krzysztof Stradczuk, Czesław Bylina, Artur Juszczyk, Jerzy Woźniak, Jan Łaski, Andrzej Klimiuk, Anna Komar, Zbigniew Makarski, Waclaw Sójka, Wincenty Kot, Włodzimierz Sieromski, Andrzej Dziega i Robert Gmitruczyk. Józef Korulczyk został przewodniczącym zebrania.

¹ Radzyński Rocznik Humanistyczny był realizacją idei która zrodziła się w głowa trzech ówczesnych absolwentów historii UMCS: Artura Góraka, Dariusza Magiera i Artura Rogalskiego. Oni też zajęli się jej realizacją (przyp. red.)

Postanowiono, że stowarzyszenie będzie działać w oparciu o przepisy ustawy o stowarzyszeniach z 1989 roku. Wybrano też nazwę: Radzyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych, którego pomysłodawcą był Adam Adamski. Przewodniczący przedstawił propozycję statutu, która została przyjęta. Stworzono też Komitet Założycielski z Józefem Korulczykiem, jako przewodniczącym, w skład którego weszli ponadto Dariusz Magier i Jerzy Woźniak. Komitet zobowiązał się do podjęcia działań rejestracyjnych². Sąd Rejonowy w Lublinie zarejestrował stowarzyszenie w marcu 2004. W kwietniu tego roku odbyło się pierwsze walne zebranie. Rozwiązano Komitet Założycielski i wybrano prezesa Stowarzyszenia. Został nim Józef Korulczyk. Funkcję tę pełni do dnia dzisiejszego. Wybrano też jego zastępcę, skarbnika, sekretarza i komisję rewizyjną.

Oto pierwsze władze stowarzyszenia:

Zarząd:

Józef Korulczyk - prezes
Dariusz Magier - wiceprezes
Jerzy Woźniak - sekretarz
Andrzej Dziega - skarbnik
Zbigniew Makarski - członek
Andrzej Klimiuk - członek
Robert Gmitruczuk - członek

Komisja Rewizyjna:

Adam Adamski - przewodniczący
Wacław Sójka - członek
Krzysztof Stradczuk - członek

Na pierwszym walnym zebraniu przyjęto statut, ustalono wysokość składek członkowskich i wyznaczono główne kierunki działania organizacji.

W 2008 roku odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze RaSIL. Wybrano następujące władze:

Zarząd:

Józef Korulczyk - prezes
Dariusz Magier - wiceprezes
Jerzy Woźniak - sekretarz
Paweł Żochowski - skarbnik
Zbigniew Makarski - członek
Andrzej Klimiuk - członek
Andrzej Dziega - członek

² Protokół z zebrania założycielskiego Radzyńskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych odbytego w dniu 08.12.2003

Komisja Rewizyjna:

Adam Adamski - przewodniczący

Wacław Sójka - członek

Włodzimierz Sieromski - członek

W 2012 odbyło się kolejne zebranie sprawozdawczo-wyborcze. Władze stowarzyszenia pozostały w tym samym składzie.

Radzyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych jest organizacją prowadzącą działalność społeczno-kulturalną³. W jego statucie, w paragrafie 3, możemy przeczytać: „Celem Stowarzyszenia jest rozwój wśród społeczeństwa życia kulturalnego, gospodarczego, prowadzenie działalności wydawniczej oraz wspieranie inicjatyw lokalnych”⁴. W następnym paragrafie przytoczone są przykłady działań będących realizacją powyższych założeń. Stowarzyszenie może mianowicie:

1. Corocznie organizować środowiskowe imprezy kulturalne.
2. Przygotowywać do wydania „Rocznik Humanistyczny” oraz inne wydawnictwa naukowe, kulturalne, oświatowe, społeczno-gospodarcze.
3. Organizować szkolenia w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.
4. Wydawać prasę lokalną.
5. Szerzyć fachową wiedzę w zakresie nauk humanistycznych, ekonomicznych, technicznych i ekologii.
6. Organizować spotkania, wieczorki, festyny, sesje naukowe, konkursy, nagrywać audycje.
7. Wspierać wszelkie inicjatywy lokalne, zmierzające do rozwoju gospodarczego oraz życia kulturalnego.
8. Podejmować działania w zakresie ochrony środowiska, ochrony zabytków, działalności sportowej i rekreacji.
9. Współpracować z innymi organizacjami o zbliżonym charakterze.
10. Przyznawać stypendia i nagrody dla wybitnej młodzieży.
11. Tworzyć bazę lokalową i materialną dla prowadzonej działalności.
12. Fundować nagrody za osiągnięcia w dziedzinie działalności lokalnej.⁵

Fundusze na działalność pozyskiwane są ze składek członków oraz różnego rodzaju subwencji i darowizn oraz 1% podatku.

Przez 9 lat istnienia Stowarzyszenie zorganizowało lub wsparło wiele przedsięwzięć.

W pierwszym roku swej działalności, to jest w 2004, RaSIL powołało do życia Instytut Badawczy „Libra”. Wydano pierwszy numer „Wschodniego Rocznika Humanistycznego” oraz książki: *75 lat Szkoły Podstawowej w Suchowoli* pod redakcją Agnieszki Gątarczyk oraz *Na szlaku idei* Michała Lewandowskiego⁶. Zorganizowano też promocję pierwszej z tych pozycji – 22 października w sali Agencji Rozwoju Lo-

³ Statut Radzyńskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych, § 1, punkt 1.

⁴ Tamże, § 3, punkt 1.

⁵ Statut Radzyńskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych, § 4.

⁶ Sprawozdanie z pracy Zarządu Radzyńskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych (za rok 2004)

kalnego. Promocja zakończyła się sukcesem – przyszło ponad 40 osób.⁷ Oprócz tego Stowarzyszenie wsparło finansowo wystawę grafika Przemysława Tytusa Krupskiego w Galerii Oranżeria⁸. Poza tym zorganizowano konkurs „Promujmy najlepszych” z nagrodą – Radzyńskim Niedźwiadkiem. Wyobrażająca niedźwiedzia statuetka, nawiązująca do herbu Radzyna Podlaskiego, jest wręczana w kategoriach: „najlepsza inicjatywa samorządowa i najlepszy samorządowiec”, „najlepsza inicjatywa gospodarcza i najlepszy przedsiębiorca”, „najlepsza inicjatywa kulturalna i najlepszy twórca dunkcjonujący na niwie kultury”⁹. Konkurs ten organizowany do 2006 był wspólnie z Agencją Rozwoju Lokalnego, z którą Stowarzyszenie stale współpracowało. Oprócz tego postanowiono upamiętniać rocznice ważnych wydarzeń historycznych: 85. rocznicą „Cudu nad Wisłą” oraz 25. rocznicą powstania „Solidarności”¹⁰.

W roku 2005 wznowiono publikację „Radzyńskiego Rocznika Humanistycznego”. Wydano ponadto książki: *Podlaski eksperyment* Mariusza Bednarskiego oraz *Ziemianstwo Lubelszczyzny i Podlasia w XIX i XX wieku* Albina Kopruckowiaka. Zorganizowano promocję tej ostatniej, w której uczestniczyło ponad 60 osób, m. in. dyrektor oddziału lubelskiego Instytutu Pamięci Narodowej Andrzej Borys¹¹.

Zrealizowano, wspomniane już, plany uczestnictwa w obchodach rocznic historycznych w 2005. RaSIL był współorganizatorem obchodów 25-lecia powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”¹². W ramach tych obchodów zorganizowana została w Radzyńskiej Izbie Regionalnej wystawa pamiątek z okresu działalności NSZZ „S”. Zebrali je członkowie zarządu stowarzyszenia. Były one własnością ich oraz innych osób mieszkających w Radzynie i okolicach, którzy zechcieli podzielić się swoimi zbiorami¹³. Sukces wystawy spowodował, że rozważano zamienienie ją w ekspozycję stałą.

2 września zorganizowano sesję naukową pod tytułem „Lubelszczyzna i południowe Podlasie wobec komunizmu w latach 1918-1989”. Sesja była poświęcona okrągłym rocznicom wydarzeń historycznych: 85. rocznicy bitwy warszawskiej - „Cudu nad Wisłą”, 40. rocznicy powstania Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” (WiN) oraz 25. rocznicy powstania NSZZ „Solidarność”. Jedenaście referatów poświęconych tym tematом wygłaszali naukowcy z Instytutu Pamięci Narodowej, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego oraz Akademii Podlaskiej w Siedlcach. W 2006 materiały z tej konferencji ukazały się w postaci książkowej pod tytułem *Wobec komunizmu*¹⁴. Stowarzyszenie wspomogło także uroczystości ćwierćwiecza „Solidarności” przez sfinansowanie występu podczas nich Jana Kondraka.¹⁵

Nie były to jedyne przedsięwzięcia związane z historią i pamięcią. Oprócz tego w maju 2005 współorganizowano patriotyczne uroczystości rocznicowe na Uroczysku

⁷ Tamże.

⁸ Tamże.

⁹ *Sprawozdanie z pracy Zarządu Radzyńskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych* (za rok 2004).

¹⁰ Tamże.

¹¹ *Sprawozdanie z pracy Zarządu Radzyńskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych* (za rok 2005).

¹² Tamże.

¹³ *Sprawozdanie z pracy Zarządu Radzyńskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych* (za rok 2005).

¹⁴ Tamże.

¹⁵ Tamże.

„Baran”, które było miejscem kaźni dziesiątek członków AK; natomiast w październiku przygotowano wystawę zatytułowaną „Kapłan”, poświęconą księdzu Jerzemu Popiełuszce¹⁶.

Oprócz wszystkich wyżej wymienionych przedsięwzięć o charakterze historycznym, Radzyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych w roku 2005 po raz pierwszy rozdało „niedźwiadki” w konkursie „Promujmy Najlepszych”. Powołana na walnym zgromadzeniu kapituła wyłoniła zwycięzców. Statuetki otrzymali: Adam Adamski w kategorii „najlepszy samorządowiec”, firma „Kulenty” w kategorii „najlepszy przedsiębiorca”, oraz Tadeusz Sójka w kategorii „Najlepszy działacz kultury”¹⁷.

1 grudnia 2005 Radzyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych uzyskało status organizacji pożytku publicznego¹⁸.

W 2006 stowarzyszenie rozwinęło swoją działalność. Stało się znane nie tylko w rejonie, ale i w kraju. W dowód uznania za swoją działalność otrzymało dotacje z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego¹⁹. Pojawiły się nowe pozycje wydawnicze.

Zarząd stowarzyszenia zorganizował dwie promocje: 13 stycznia miała miejsce promocja książki profesora Albina Kopruckowniaka *Ziemiaństwo Lubelszczyzny i południowego Podlasia w XIX i XX w.*, natomiast 3 listopada odbyła się promocja trzeciego tomu „Radzyńskiego Rocznika Humanistycznego”, połączona z rozstrzygnięciem drugiej edycji konkursu „Promujmy Najlepszych”. Tym razem „niedźwiadki” otrzymali: Jan Łaski w kategorii „najlepszy samorządowiec”, firma handlowa Zdzisława Karasia w kategorii „najlepszy przedsiębiorca” oraz Marian Korczyk w kategorii „najlepszy działacz kultury”²⁰.

„Niedźwiadki” nie były jednak jedynymi nagrodami ufundowanymi przez RaSIL w roku 2006. Oprócz nich można wymienić jeszcze specjalne nagrody dla najlepszych uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych w zakresie przedmiotów humanistycznych. Uczniowie zostali zgłoszeni przez dyrektorów szkół w powiecie radzyńskim. Zgłoszono uczniów z obu radzyńskich gimnazjów, z I LO w Radzynie, a także z gimnazjów w Białej, Białce, Borkach, Wohyniu, Suchowoli, Olszewnicy, Brzozowicy, Czemiernikach, Komarówce i Ulanie. Poza tym Stowarzyszenie było też fundatorem nagród w Wielkim Konkursie Historycznym organizowanym przez gazetę „Wspólnota”. RaSIL sponsorowało ponadto nagrody za najlepsze modele w barwach polskich podczas II Ogólnopolskiej Wystawy Plastikowych Modeli Redukcyjnych „Wojsko Polskie od Cedyni do Iraku”²¹.

W marcu 2006 zorganizowano spotkanie z dziennikarzem Wojciechem Sumlińskim poświęcone śledztwu w sprawie zabójstwa księdza Jerzego Popiełuszki²².

8 grudnia odbyła się konferencja naukowa 13 XII 1981 – *wiedza historyczna i świadomość społeczna po 25 latach od wydarzeń stanu wojennego*. Uczestniczyli w niej naukowcy z całej Polski. Konferencja była połączona z koncertem piosenek patriotycz-

¹⁶ Sprawozdanie merytoryczne z działalności w roku 2005.

¹⁷ Sprawozdanie z pracy Zarządu Radzyńskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych (za rok 2005).

¹⁸ Sprawozdanie merytoryczne z działalności w roku 2005.

¹⁹ Sprawozdanie z prac Zarządu Radzyńskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych (za rok 2006).

²⁰ Tamże.

²¹ Tamże.

²² Tamże.

nych wykonywanych przez Milenę Madziar i Tomasza Chapunowicza²³.

W roku 2007 kontynuowano działalność wydawniczą. Pojawiły się pierwsze numery powołanego właśnie do życia kwartalnika kulturalnego „Kozirynek”²⁴. We wrześniu miało miejsce spotkanie promocyjne pierwszego numeru czasopisma. Było ono połączone z koncertem Jana Kondraka oraz wystawą „Ziemia z nieba”, prezentującą fotografie Mirosława Koczkodaja.

Z kolei w listopadzie zorganizowana została gala promocyjna wydawnictw stowarzyszenia. Była ona połączona z ogłoszeniem wyników konkursu „Promujmy najlepszych”. Tym razem laureatami zostali: Edward Wachnik – uznany za najlepszego samorządowca; Tomasz Młynarczyk – uznany za najlepszego działacza kultury; Marianna Izdebska uznana za najlepszego przedsiębiorcę²⁵.

Ponownie ufundowano nagrody dla najlepszych uczniów zgłoszonych przez dyrektorów ich szkół. Zgłoszenia otrzymano od I LO w Radzynie oraz gimnazjów w Białej, Białce, Borkach, Brzozowicy, Komarówce, Olszewnicy, Suchowoli, Ulanie oraz Woli Osowińskiej²⁶.

14.09.2007: promocja 1 numeru kwartalnika kulturalnego „Kozirynek”. Od lewej siedzą: Adam Świć, Marta Szpicka, Artur Rogalski, Mariusz Bober

Fot. Paweł Żochowski

²³ Tamże.

²⁴ *Sprawozdanie z prac Zarządu Radzyńskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych* (za rok 2007).

²⁵ Tamże.

²⁶ Tamże.

W 2007 w ramach RaSIL pojawiły się: Radzyński Klub Fotograficzny „Klatka” oraz Klub Kreatywny²⁷. Pierwszy z wymienionych podmiotów zaczął organizować doroczne wystawy. Wydano też pakiet 8 widokówek zatytułowanych „Ziemia Radzyńska”. Ten sam tytuł nosił wydany przez RaSIL kalendarz na 2008 r.²⁸

Stowarzyszenie współorganizowało ogólnopolski turnieju piłki ręcznej chłopców w Ulanie²⁹.

Jeśli chodzi o przedsięwzięcia związane z historią i pamięcią – w czerwcu 2007 członkowie RaSIL razem z władzami samorządowymi gminy Kąkolewnica Wschodnia byli organizatorami uroczystości patriotyczno-religijnych oraz sesji naukowej poświęconej kaźni żołnierzy polskiego podziemia niepodległościowego w lesie Baran w Kąkolewnicy. Innym przykładem działań związanych z pamięcią o martyrologii były starania o przejęcie piwnic w budynku, w którym siedzibę miały Gestapo i UB, i zorganizowanie tam muzeum poświęconego ich ofiarom. Nieuregulowane sprawy własnościowe sprawiły jednak, że niestety nie zrealizowano tych planów ani w 2007, ani w latach następnych³⁰.

8.06.2008: Konferencja naukowa w Kąkolewnicy; referat wygłasza Marcin Dąbrowski z lubelskiego IPN

Fot. Dariusz Magier

²⁷ Tamże.

²⁸ Tamże.

²⁹ Tamże.

³⁰ Tamże.

Jeszcze więcej przedsięwzięto w roku następnym. Tradycyjnie wydano kolejne tomy: „Radzyńskiego Rocznika Humanistycznego” (VI) i „Wschodniego Rocznika Humanistycznego” (V) oraz kolejne cztery numery kwartalnika „Kozirynek”. Podobnie jak ubiegłych lat przyznano też „niedźwiadki” i inne nagrody. Laureatami konkursu „Promujmy najlepszych” zostali: Włodzimierz Walicki (najlepszy samorządowiec), Marek Leszczyński (najlepszy twórca kultury) oraz Mirosław Koza (najlepszy przedsiębiorca). Oprócz tego współorganizowano konkurs plastyczno-literacki „Chichot chimery”, w którym nagradzano artystów w dziedzinach: poezji, prozy i grafiki. Laureatami zostali: Maciej Topolski z Łęcznej w dziedzinie poezji, Michał Nowak z Warszawy w dziedzinie prozy oraz Grażyna Grasa-Nowacka z Poznania w dziedzinie grafiki. Przyjechała ona osobiście po odbiór nagrody. Kolejny raz ufundowano nagrody dla najlepszych uczniów. Tym razem nagrodzeni zostali uczniowie z I LO w Radzynie, Gimnazjum nr 1 w Radzynie oraz z gimnazjów w Białej, Białce, Borkach, Brzozowicy, Komarówce, Suchowoli i Ulanie. Stowarzyszenie ufundowało też puchary dla zwycięzców imprezy turystyczno-krajoznawczej „Zima w mieście 2008”, zorganizowanej przez radzyński oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego oraz Szkolne Koło Krajoznawczo-Turystyczne przy I LO w Radzynie, oraz nagrody dla uczestników osiedlowych zawodów dzieci i młodzieży w piłce nożnej na Satuniu i Kozimryнку w Radzynie organizowanych przez radnych Rady Miasta z klubu „Razem dla Radzyna” oraz Bogdana Fijałka³¹.

Jeśli chodzi o sesje naukowe, RaSIL było organizatorem konferencji *Jubileusz 540-lecia lokacji Radzyna Podlaskiego 1468-2008*. Sesja składała się z 9 referatów. Ukazały się one VI tomie „Radzyńskiego Rocznika Humanistycznego”³².

Stowarzyszenie zorganizowało w 2008 szereg wystaw:

- Tomasz Młynarczyk „*Radzyń 7.00*”;
- doroczna wystawa fotograficzna członków RKF „Klatka”;
- wystawa zdjęć w związku ze stuleciem kaplicy św. Antoniego w Turowie - „*Wielkie Radzyńskie Fotografowanie*”³³;

Wydano pakiety widokówek: *Radzyń 7.00* Tomasza Młynarczyka i *Radzyń w malarstwie* Marka Leszczyńskiego oraz kalendarz³⁴.

Odbyły się spotkania promocyjne kwartalnika „Kozirynek”:

- Kolegium Licencjackie UMCS w Białej Podlaskiej z występowm Tomasza Hapunowicza;
- Biblioteka Pedagogiczna w Radzynie Podlaskim z wykładem prof. Jana Tomkowskiego (luty 2008);
- Klubie Studenckim PEHA w Siedlcach (kwiecień 2008);
- Krasnostawski Domie Kultury (czerwiec 2008);
- Kawiarni „U Radka” w Kazimierzu Dolnym (sierpień 2008);

³¹ *Działalność Radzyńskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych w 2008 r.*

³² Tamże.

³³ Tamże.

³⁴ Tamże.

- Galeria „Kocioł Artystyczny” w Krakowie (wrzesień 2008);
- Dom Kultury „Piast” w Białej Podlaskiej (listopad 2008);
- Katolickie Liceum Ogólnokształcące w Białej Podlaskiej (grudzień 2008);
- Miejska Biblioteka Publiczna w Radzynie Podlaskim (grudzień 2008);
- Kawiarnia Artystyczna „Centrum Kultury” w Siedlcach (grudzień 2008)³⁵.

Jeśli chodzi o inne wydarzenia o charakterze promocyjnym – odbyła się coroczna Gala Wydawnictw RaSIL oraz zawarto umowę o współpracy między RaSIL a węgierską organizacją artystyczną International Artist Camp of Hortobagy³⁶. Poza tym zorganizowano spotkanie z pisarzem Jackiem Dehnelem³⁷.

5.12.2008: stoisko RaSIL na Lubelskich Targach Książki

Fot. Dariusz Magier

W roku 2009 ukazały się kolejne tomy wydawnictw ciągłym i nowości książkowe³⁸. W konkursie „Promujmy najlepszych” „niedźwiadki” otrzymali: Zdzisław Woś (najlepszy samorządowiec), Przemysław Krupski (najlepszy twórca kultury) oraz Wiesław Nurzyński (najlepszy przedsiębiorca). Po raz kolejny ufundowano nagrody dla najlepszych uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Powtó-

³⁵ Działalność Radzyńskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych w 2008 r.

³⁶ Tamże.

³⁷ Tamże.

³⁸ Działalność Radzyńskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych w 2009 r.

rzyło się także ufundowanie pucharów dla zwycięzców „Zimy w mieście” oraz nagród dla uczestników osiedlowych zawodów dzieci i młodzieży w piłce nożnej na Satuniu i Kozimryнку; ponownie rozstrzygnięto też konkurs „Chichot Chimery”. W dziedzinie poezji nagrodę otrzymał Arkadiusz Stosur z Nowego Sącza, w dziedzinie prozy – Bartłomiej Szmidt z Krakowa, nagrody w dziedzinie grafiki nie przyznano. Współorganizowano – wspólnie z Powiatowym Zarządem partii Prawo i Sprawiedliwość – konkurs o powstaniu styczniowym³⁹.

W 2009 Stowarzyszenie było organizatorem sesji naukowej *Wrzesień 1939 r. i II wojna światowa na ziemi radzyńskiej*. Jak co roku organizowano uroczystości w lesie Baran⁴⁰.

Zorganizowano także wystawy:

- malarstwa Magdy Raczko-Pietraszak;
- doroczną wystawą fotograficzną członków RKF Klatka;
- „Afisz okupacyjny”;
- radzyńską fotografię okupacyjną „Ludzie i wydarzenia”;

a także fotograficzną imprezę plenerową: Wielkie Radzyńskie Fotografowanie⁴¹.

W ramach działalności promocyjnej w 2009 wydano kalendarz *Dawny Radzyń w malarstwie Marka Leszczyńskiego*. Odbyły się spotkania promocyjne „Koziegorynku” w Kocku i Lublinie. Jak co roku, miała też miejsce Gala Wydawnictw RaSIL⁴².

Zorganizowano spotkania z: pisarzem Jوسفem Vargą, deputowanym do Parlamentu Europejskiego prof. Mirosławem Piotrowskim oraz dziennikarzem Wojciechem Sumlińskim⁴³.

Rok 2010 to kontynuacja głównych kierunków działania stowarzyszenia. Ukazały się kolejny tomy czasopism i nowe wydawnictwa w tym *Ziemia radzyńska 1939-1944*, stanowiąca początek dużego i ambitnego projektu monografii powiatu radzyńskiego w latach 1910-1989.

Laureatami konkursu „Promujmy najlepszych” zostali: Szczepan Niebrzegowski uznany za najlepszego samorządowca, Wiesław Adamowicz uznany za najlepszego przedsiębiorcę oraz Zbigniew Czuryło uznany za najlepszego działacza kultury⁴⁴.

Podobnie jak w ubiegłych latach, ufundowano nagrody książkowe dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, dla zwycięzców imprezy turystyczno-krajoznawczej „Zima w mieście 2010” oraz dla uczestników Osiedlowego Turnieju Piłki Nożnej, a także współorganizowano konkurs o powstaniu styczniowym. Nowością było ufundowanie nagród dla finalistów Wojewódzkiego Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Krasomówczego dla dzieci i młodzieży szkolnej.⁴⁵

³⁹ Tamże.

⁴⁰ Tamże.

⁴¹ Tamże.

⁴² Tamże.

⁴³ Tamże.

⁴⁴ Tamże.

⁴⁵ *Działalność Radzyńskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych w 2010 r.*

3.01.2009: wernisaż wystawy Magdy Raczko-Pietraszek
Fot. Paweł Żochowski

Tradycyjnie też współorganizowano uroczystości w lesie Baran. Stowarzyszenie było też współorganizatorem konferencji naukowej *IV symposium dziejów biurokracji*. Zorganizowano też, podobnie jak ubiegłych latach, sesję naukową, tym razem zatytułowaną *Radzyń i powiat radzyński w dobie napoleońskiej*. Naukowcy wygłosili tam 7 referatów.⁴⁶

W 2010 zorganizowano wystawy:

- plener fotograficzny RKF „Klatka” w Kisielanach-Żmichach;
- wystawa RKF „Klatka” pt. *Radzyń – miasto rowerów*;
- wystawa Dariusza Hankiewicza w Garwolinie zatytułowana *Christos czyli prawostawie po polsku*;
- Tomasz Młynarczyk: *Prawostawie*;
- Krzysztof Sak: *Toskania*⁴⁷.

W ramach działalności promocyjnej w 2010 zorganizowano wieczór poetycko-muzyczny w wykonaniu Eugeniusza Kasjanowicza i Tomasza Hapunowicza z

⁴⁶ Tamże.

⁴⁷ Tamże.

okazji Dnia Kobiet oraz galę promocyjną RaSIL⁴⁸.

W 2011 r. stowarzyszenie kontynuowało swoją działalność. Wyszedł kolejny, dziewiąty już tom „Radzyńskiego Rocznika Humanistycznego”, po rocznej przerwie ponownie wydano „Wschodni Rocznik Humanistyczny”. Z powodów finansowych przestał natomiast wychodzić kwartalnik „Kozirynek” – w 2011 ukazał się jego ostatni numer. Planuje się wszakże jego powrót w 2012⁴⁹.

14.01.2012: gala promocyjna RaSIL

Fot. Tomasz Młynarczyk

Podobnie jak latach ubiegłych przyznano „Niedźwiadki”: w kategorii „najlepszy samorządowiec” statuetkę otrzymał Waclaw Sójka, w kategorii „najlepszy działacz kultury” – Wojciech Gil i Michał Kapczuk, „najlepszy przedsiębiorca” – Krzysztof Konaszewski. Kontynuacją działań z lat ubiegłych było także wręczanie nagród książkowych dla uczniów gimnazjalistów i szkół ponadgimnazjalnych, nagród dla uczestników osiedlowych zawodów piłki nożnej młodzieży na Satuniu i Kozimryнку, uczestników „Zimy w mieście” oraz biorących udział w konkursie wiedzy o powstaniu styczniowym. Podobnie jak w 2010, miało miejsce ufundowanie nagród w wojewódzkich eliminacjach Ogólnopolskiego Konkursu Krasomówczego Dzieci i Młodzieży Szkolnej. Do tego wszystkiego doszły nowe inicjatywy:

- sponsorowanie wyjazdu na XV Mistrzostwa Polskich Modeli Latających

⁴⁸ Tamże.

⁴⁹ *Działalność Radzyńskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych w 2011 r.*

klas F1 w Toruniu (Mariusz Gadzała zajął 2. miejsce w klasie śmigłowców za model HO21 Fling Banana, trzecie miejsce w klasie diagram za model F-100 oraz Puchar Wojskowych Zakładów Remontowych w Łodzi za model śmigłowca Mi-1;

- konkurs *Biblioteka tradycja i nowoczesność* organizowany przez Bibliotekę Pedagogiczną i RKF „Klatka”;
- ufundowanie nagród w ogólnopolskich marszach na orientację organizowanych przez radzyński oddział PTTK z okazji rocznicy odzyskania niepodległości;
- I edycja konkursu o tytuł radzyńskiego bakałarza⁵⁰.

Zwycięzczynią tego ostatniego została Dominika Leszczyńska za książkę *Miejsca pamięci w powiecie radzyńskim*. Drugie miejsce zajęli ex aequo: Dariusz Magier za artykuł *Komitet Miejski i Miejsko-Gminny PZPR w Radzynie Podlaskim w latach 1975-1990 i ich spuścizna aktowa* oraz Krzysztof Gombin i książka za książkę *Inicjatywy artystyczne Eustachego Potockiego*.

W 2011 miały miejsce następujące działania promocyjne:

- spotkanie z podróżnikiem i fotografikiem Maksem Skrzeczkowskim;
- spotkanie w I LO w Radzynie Podlaskim promujące książkę T. Semeniuka *Kalendarium z dziejów parafii Św. Trójcy oraz dekanatu radzyńskiego*;
- spotkanie w Bibliotece Miejskiej promujące tomik poezji Anny Wasak *Marta w krainie dylematów*;
- coroczna VII Gala RaSIL⁵¹.

Zorganizowano wystawy:

- fotograficzna Tomasza Młynarczyka „Archiwum struktury i formy”;
- fotografii Katarzyny Krupy;
- wystawa *Bal* Tomasza Młynarczyka;
- wystawa zdjęć kapliczek Grażyny Hankiewicz;
- wystawa RKF „Klatka” *Radzyń miasto rowerów*;
- fotograficzna Dariusza Dorosza *Solarigrafia*;
- *Zdjęcie miesiąca* - prezentacja twórczości radzyńskich artystów
- *Wielkie Radzyńskie Fotografowanie*
- wystawa *Trzepak* Tomasza Młynarczyka;
- prezentacja multimedialna pt. *Zabić śmiechem. Satyra antysolidarnościowa 1980-1981*;
- współorganizacja wystawy „Solidarność” w latach osiemdziesiątych⁵².

RaSIL był współorganizatorem obchodów rocznicy stanu wojennego w I LO w Radzynie Podlaskim. Prezes Józef Korulczyk wygłosił referat na temat działalności NSZZ „Solidarność” w Radzynie Podlaskim, a Dariusz Magier zaprezentował pokaz multimedialny *Zabić śmiechem*. Referat na temat okoliczności wprowadzenia

⁵⁰ Tamże.

⁵¹ Tamże.

⁵² *Działalność Radzyńskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych w 2011 r.*

stanu wojennego w Polsce wygłosił nauczyciel historii i wiedzy o społeczeństwie w LO Jacek Woźniak. Uroczystość uświetnił występ Piotra Selina, który wykonał pieśni patriotyczne.

Stowarzyszenie może pochwalić się kilkoma osiągnięciami w skali krajowej. Książka *Inwentarz miasta Radzyńia i klucza radzyńskiego* Janusza Łosowskiego służy studentom UMCS podczas zajęć dydaktycznych. Kwartalnik „Kozirynek” dostał dyplom „Niestrudzony dla Kultury” przyznawany przez lubelski oddział Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. „Radzyński Rocznik Humanistyczny” i „Wschodni Rocznik Humanistyczny” są cenione w środowiskach naukowych. Ten drugi jest na liście wydawnictw punktowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Fotografie Tomasza Młynarczyka były prezentowane na wystawie w Australii. Były też prezentowane na festiwalu Fotocromia we Włoszech. Otrzymał on także nagrodę Marszałka Województwa Lubelskiego w Ogólnopolskim Konkursie Fotograficznym *Lublin, Lublinianie, Lubelszczyzna*. Książka Artura Góraka *Kancelaria Gubernatora i Rząd Gubernialny Lubelski 1867-1918* otrzymała nagrodę rektora UMCS. Zabiegi RaSIL o stworzenie muzeum upamiętniające ofiary Gestapo i UB stały się tematem jednego z odcinków programu „Oblicza prawdy” emitowanego w lubelskim paśmie TVP Info⁵³. Wystąpił w nim prezes RaSIL Józef Korulczyk. Był on również gościem w programie o zbrodniach UB na TVP Historia.

Można stwierdzić, iż przez 8 lat istnienia stowarzyszenie bardzo rozwinęło działalność. Zgodnie ze swoją nazwą podjęło lub wsparło wiele cennych inicjatyw. Jest jednym z najważniejszych animatorów kultury na Lubelszczyźnie i południowym Podlasiu.

Wykaz wydawnictw Radzyńskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych (2004-2012)

Czasopisma:

- „Radzyński Rocznik Humanistyczny” - 9 tomów (2004-);
- „Wschodni Rocznik Humanistyczny” - 7 tomów (2004-2009, 2011);
- „Terra Incognita” - 1 numer (2007);
- „Kozirynek” - 13 numerów (2007-2011).

Od początku wydawane były: „Radzyński Rocznik Humanistyczny” oraz „Wschodni Rocznik Humanistyczny”. W latach 2007-2011 ukazywał się ponadto kwartalnik „Kozirynek”. W 2007 ukazał się też jedyny numer czasopisma „Terra incognita”.

„Radzyński Rocznik Humanistyczny” i „Wschodni Rocznik Humanistyczny” są czasopismami naukowymi. Pomysłodawcą „Radzyńskiego Humani-

⁵³ Tamże.

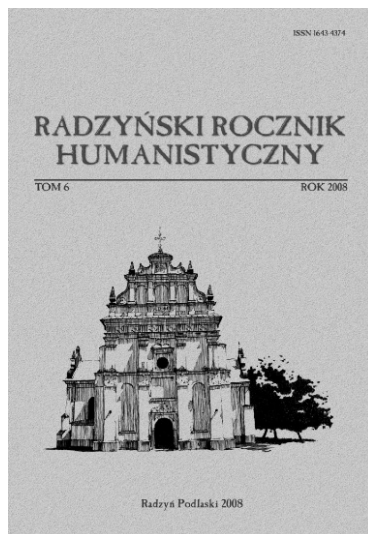
stycznego” byli Artur Górak, Dariusz Magier i Artur Rogalski, którzy zainspirowali się rocznikami istniejącymi w innych miastach.

W związku z tym, że członkami Stowarzyszenia zostali członkowie środowisk naukowych Lublina i Siedlec, zarząd RaSIL postanowił zacząć wydawać nowe czasopismo naukowe o rozszerzonym zakresie tematycznym. W ten sposób powstał „Wschodni Rocznik Humanistyczny”. W 2012 r. prawa do tytułu „Wschodni Rocznik Humanistyczny” został przekazany nowo powstałemu Towarzystwu Nauki i Kultury „Libra”.

„Kozirynek” był natomiast kwartalnikiem o charakterze kulturalnym, publikowano w nim eseje i utwory literackie. W 2007 zawiązała się Konfraternia Kozirynek w skład której weszli: Mariusz Bober, Przemysław Tytus Krupski, Dariusz Magier i Adam Świć. Postanowili oni zacząć wydawać kwartalnik o tematyce kulturalnej, na łamach którego różni autorzy mogliby prezentować swoją twórczość. Każdy numer „Koziegorynku” miał myśleć przewodnią.

Kwartalnik ukazywał się w latach 2007-2011, przestał ukazywać się z przyczyn finansowych, choć są plany jego powrotu.

Dariusz Magier był też twórcą almanachu polemiczno-recenzyjnego „Terra Incognita”. Ukazał się tylko jeden numer tego czasopisma (w 2007).

Książki:

Rok 2004:

1. *75 lat Szkoły Podstawowej w Suchowoli* pod redakcją Agnieszki Gątarczyk
2. Michał Lewandowski: *Na szlaku idei.*

Rok 2005:

3. Mariusz Bednarski: *Podlaski eksperyment;*
4. Albin Kopruckowniak: *Ziemiaństwo Lubelszczyzny i Podlasia w XIX i XX wieku.*

Rok 2006:

1. *Wobec komunizmu. Materiały z sesji naukowej pt. „Lubelskie i południowe Podlasie wobec komunizmu 1918-1989”;*
2. Dariusz Magier: *Lata 1980-1981 w województwie białkopodlaskim;*
3. *Formuła, archetyp, konwencja w źródle historycznym,* pod redakcją Artura Góraka i Krzysztofa Skupieńskiego;
4. *13 XII 1981. Wiedza historyczna i świadomość społeczna po 25 latach od wprowadze-*

nia stanu wojennego, pod redakcją Dariusza Magiera;

5. *Ważna obecność. Przedstawiciele państw i narodów europejskich wśród mieszkańców międzyrzecza Bugu i Pilicy w XVII-XIX wieku*, pod redakcją Artura Góraka i Krzysztofa Latawca;
6. Artur Górak: *Kancelaria gubernatora i Rząd Gubernialny Lubelski 1867-1918*.

Rok 2007:

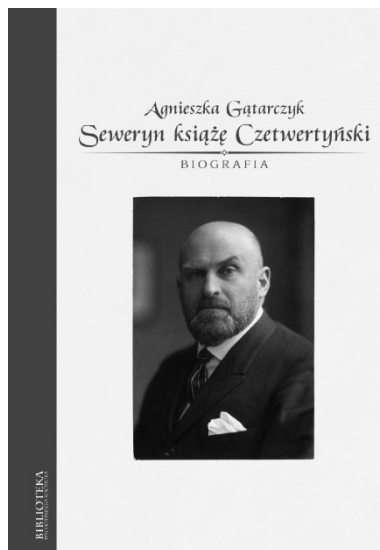
7. Agnieszka Gątarczyk: *Seweryn Czetwertyński. Biografia*;
8. *Uroczysko „Baran”*. W kręgu zbrodni, pod redakcją Jana Kołkowicza;
9. Janusz Łosowski: *Inwentarz miasta Radzyna i klucza radzyńskiego z roku 1742*;
10. Robert Mazurek: *Spacerkiem po Radzynie* (przewodnik turystyczny).

Rok 2008:

11. Wojciech Sadowski: *Państwo i władca w oczach szlachty*;
12. Dariusz Magier: *Codziennosc w cieniu sowie-tyzacji*;
13. Andrzej Wierzbicki: *Jerzy Szornel. Zapiski z lat 1668-1672*;
14. *Dzieje biurokracji na ziemiach polskich. Tom I*, pod redakcją Dariusza Magiera, Ireneusza Łucia i Artura Góraka.

Rok 2009:

15. Henryk Mierzwiński: *Historyczne związki Pułkownika Berka Joselewicza z Kockiem*;
16. Tomasz Matuszak: *Archiwum państwowe w Piotrkowie Trybunalskim 1919-1951*;
17. Ewa Niewęglowska: *Historia Szkoły Podstawowej w Białce*;
18. Dariusz Magier: *Myśli spod magierki*;
19. *Dzieje biurokracji na ziemiach polskich. Tom II*;
20. *Chichot Chimery 08. Pudełko zwane wyobraźnią*;
21. *Rzeki epizodyczne*;

22. *Dzieje biurokracji na ziemiach polskich. Tom II.* pod redakcją Artura Góraka i Dariusza Magiera.

Rok 2010:

23. *Ziemia radzyńska 1939-1944*, pod red. Dariusza Magiera;
24. Jan Trokowicz: *Koledzy z konspiracji*;
25. *Dzieje biurokracji na ziemiach polskich. Tom II*, pod redakcją Artura Góraka, Krzysztofa Latawca i Dariusza Magiera;
26. Wasyl Kuzan: *33 wiersze*;
27. *XX lat samorządu kockiego*;
28. Stanisław Męczyński: *Ścieżkami historii wokół brzozowickiej leśniczówki*;
29. *Radzyń w fotografii Tomka Młynarczyka* (album)

Rok 2011:

30. *Ziemia Radzyńska 1810-1815*.
31. Tadeusz Semeniuk: *Kalendarium z dziejów parafii Św. Trójcy oraz dekanatu radzyńskiego*, wydanie drugie, poprawione i uzupełnione;
32. Dariusz Magier i Artur Rogalski: *Skorowidz do akt Jana Sariusza Mnińskiego, notariusza powiatu radzyńskiego (1812-1815)*;
33. *Dzieje biurokracji. Tom IV*, pod redakcją Artura Góraka, Ireneusza Łucia i Dariusza Magiera;
34. Dariusz Magier: *Zabić śmiechem. Satyra antysolidarnościowa 1980-1981*;
35. Jacek Pożarowszczyk: *Powstanie styczniowe w powiecie radzyńskim. Walki powstańcze 1863-1864*;
36. Anna Wasak: *Marta w krainie dylematów*;
37. Janina Karasiuk: *Mój kawałek nieba*.

Inne:

38. pakiet widokówek *Ziemia radzyńska*;
39. pakiet widokówek *Radzyń 7.00*;
40. Robert Mazurek *Spacerkiem po Radzyńniu*;
41. Kalendarze na rok 2008 *Ziemia radzyńska*;
42. Kalendarz na rok 2009 *Dawny Radzyń w malarstwie Marka Leszczyńskiego*.